

Samfundet S:t Erik Stockholm

Stockholm 2005.02.01

Näringsdepartementet
10333 Stockholm

Ang. Föreslagen utflyttning av Riksantikvarieämbetet till Gotland Lokaliseringsutredningen 2005/556

Samfundet St Erik utgår i detta svar dels från sin uppgift att värna om Stockholms skönhet och om dess historiska värden och dels från sin roll som avnämare av den kunskap som utgår från Riksantikvarieämbetets personal, arkiv och bibliotek. Samfundet är djupt kritiskt till den föreslagna utflyttningen av myndigheten till Gotland.

Stockholm huvudstaden

Det är inte bara Stockholms berömda skönhet och naturvärden som skapar dess attraktivitet. Koncentrationen av rikets centrala funktioner utgör en viktig grund för varje huvudstads attraktivitet. De statliga myndigheterna har sedan århundraden präglat såväl stadsbild som atmosfär. På sikt innebär den stegvisa utflyttning som nu sker att Stockholms attraktivitet minskar och dess roll som motor för Sverige försvagas. Att flytta ut myndigheter utarmar också huvudstaden som magnet och kontakt med omvärlden. Stockholms attraktivitet har den allra största betydelse för ekonomi och näringsliv i hela Sverige.

Själva idén med en huvudstad är att här skall centrala funktioner kunna arbeta nära varandra. Det skall vara lätt att etablera kontakter mellan olika kunskapsområden så att suboptimeringar undviks. Det skall vara lätt att nå de centrala myndigheterna från landets olika delar. Det skall också vara lätt att nå de olika myndigheterna i det internationella samarbetet.

Arbete med kulturmiljö viktig faktor för utveckling

Särskilt olyckligt är det att flytta en central kulturinstitution som Riksantikvarieämbetet från huvudstaden. Det är ett sätt att understryka en redan alltför tydlig marginalisering av arbete med kultur och med kulturvärden. Frågan är om man också gör Gotland en otjänst genom att en lokalisering av Riksantikvarieämbetet understryker dess image som en sorts kulturresevat.

Det är oerhört viktigt att landets centrala kulturmiljöinstitution finns i centrum där de största utmaningarna finns. Den bör finnas mitt i det brusande livet där förändringarna är snabba och det är möjligt att använda kunskapen om de historiska värdena på ett kreativt sätt i utvecklingen av det nya. Det är viktigt för samhället. Det är nödvändigt för att institutionen i fråga skall behålla och utveckla vitalitet. Kulturmiljö är ju inte bara gamla kyrkor och gårdar. Det är också helt vanliga bostadsmiljöer, fabriker, varuhus mm från senare tid. Det vi bygger idag är historia i morgon.

Den byggda miljön, dess praktiska förutsättningar, dess idégrund och arkitektoniska uttryckssätt skiljer sig väsentligt mellan landets olika delar. Experterna inom området måste för att utveckla sin kunskap ha nära tillgång till byggnader och miljöer på plats. Dessutom måste det internationella samarbetet öka. Vi har ingen möjlighet att ensam i Sverige vara på topp i all den forskning som pågår i Europa. Nödvändiga kontakter idag är inte bara med antikvarisk expertis utan det kan vara frågan om kontakter med allt från den mest specialiserade ingenjörsvetenskap till ekonomi, filosofi och historia. För det Europeiska samarbetet är det viktigt att vara lättillgänglig och att kunna erbjuda näraliggande forskarmiljöer med brett utbud. För att trovärdigt kunna företräda hela Sverige är det viktigt att finnas centralt på neutral mark.

För myndigheter och vetenskapliga institutioner på central, regional resp lokal nivå liksom för ideella organisationer som Samfundet St Erik är det avgörande att ha tillgång till Riksantikvarieämbetets bibliotek och arkiv såväl som till dess specialister inom kulturmiljöområdet och kulturarvsområdet i vid mening.

Sammanfattning

Samfundet St Erik motsätter sig bestämt den föreslagna flytten av Riksantikvarieämbetet till Gotland. Att flytta ut myndigheter utarmar huvudstaden också som magnet och kontakt med omvärlden. Särskilt olyckligt är det att flytta en central kulturinstitution som Riksantikvarieämbetet från huvudstaden. Det är ett sätt att understryka en redan alltför tydlig marginalisering av arbete med kultur och med kulturvården. Det är oerhört viktigt att landets centrala kulturmiljöinstitution finns där de största utmaningarna finns. För att bidra med kunskap och utveckling och för att trovärdigt kunna företräda hela Sverige bör Riksantikvarieämbetet finnas centralt Sverige.

Kerstin Westerlund

Ordförande Samfundet St Erik

Samfundet St Erik är en ideell förening. Gemensamt för dess medlemmar är ett genuint intresse för Stockholm. Samfundets uppgift är att sprida kännedom om Stockholms historia och att väcka intresse för bevarande av stadens värdefulla kultur- och naturminnesmärken. Samfundet verkar för att historiska och konstnärliga krav tillgodoses vid Stockholms omdaning och utveckling